

Raadsvoorstel

Onderwerp:

onderzoek rekenkamer: 'vitale verenigingen'

portefeuillehouder: --

datum vergadering: 16 december 2024

zaaknummer: 0889340581

Samenvatting

De rekenkamer heeft de afgelopen periode een onderzoek uitgevoerd naar het beleid van de gemeente Beesel ten aanzien van de stimulering van het lokale verenigingsleven. In de onderzoeksrapportage "Vitale verenigingen, doel of middel?" wordt een antwoord gegeven op de centrale onderzoeksvraag *"Draagt het lokaal beleid bij aan de vitaliteit en toekomstbestendigheid van het Beeselse verenigingsleven?"*.

De beelden, conclusies en aanbevelingen worden zoals gebruikelijk aangeboden aan de raad. Aan de raad wordt geadviseerd om kennis te nemen van de resultaten van het onderzoek en de aanbevelingen over te nemen.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de resultaten van het rekenkameronderzoek 'Vitale verenigingen', doel of middel? (Een onderzoek naar de stimulering van het verenigingsleven in de gemeente Beesel);
2. De door de rekenkamer in het onderzoeksrapport gedane aanbevelingen over te nemen.

Toelichting raadsvoorstel

1. Aanleiding

Beesel onderkent de functies die het verenigingsleven vervult voor vertier, het vervullen van maatschappelijke diensten en als spreekbuis, als belangenbehartiger van inwoners. Ze dragen bij aan de vorming van (jonge) inwoners en vormen een sociaal vangnet voor velen. Het verenigingsleven van Beesel is breed geschakeerd en alleen de sociale kaart van Beesel telt al 41 organisaties op het gebied van sport, cultuur, welzijn, vrije tijd en vrijwilligerswerk.

Politieke partijen hechten over het algemeen veel belang aan de vitaliteit van het verenigingsleven. En met recht. Verenigingen spelen immers een belangrijke rol ten aanzien van de vitaliteit van gemeenschappen. Ze hebben echter ook te maken met een aantal bedreigingen zoals de afname van actieve vrijwilligers, complexe regelgeving, dalende inkomsten of sterk gestegen kosten. Daarom hebben we ervoor gekozen om in 2023 en 2024 de toekomstbestendigheid van de het Beeselse verenigingsleven te onderzoeken. Hoe is het gesteld met de vitaliteit en de toekomstbestendigheid van onze verenigingen?

De gemeenteraad heeft op 2 oktober 2023 ingestemd met het raadsvoorstel 'Opstellen beleid subsidieregelingen verenigingen' daarbij ingestemd met het Plan van aanpak 'Herijking subsidiebeleid vrijwilligersorganisaties'. Voorts werd besloten tot de vorming van een raadswerkgroep (bestaande uit vertegenwoordigers namens alle fracties) en werd de bestaande financiële taakstelling als randvoorwaardelijk meegegeven aan de herijkingsopdracht. Het doel is in het raadsvoorstel helder beschreven, namelijk "het herijken van het subsidiebeleid zodat de subsidies aan vrijwilligersorganisaties op een eerlijke, transparante en (financieel) duurzame wijze worden verdeeld en het behoud van een rijk verenigingsleven gestimuleerd blijft." Voor de goede orde, de aanleiding om het beleid te herijken had primair een financiële achtergrond, namelijk de opdracht van de gemeenteraad om "de kosten van het subsidiebeleid beheersbaar te houden." In het raadsvoorstel is dit aspect op de achtergrond geraakt en ingeruild voor een inhoudelijke herijking van het beleid. Naar onze overtuiging een verstandige keuze, immers geld volgt inhoud (niet andersom).

Ons onderzoek liep hiermee dus parallel en beide trajecten zouden elkaar daarmee kunnen versterken. Dat hebben we al eens eerder gedaan in 2019 bij de actualisatie van het armoedebeleid.

2. Doelstelling

Dit onderzoek geeft inzicht in de wijze waarop de gemeente Beesel het lokale verenigingsleven ondersteunt door middel van gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan. Het onderzoek gaat in op de gemaakte beleidskeuzes, investeringen en de resultaten. De centrale onderzoeksvraag die is beantwoord, is: *"Draagt het lokaal beleid bij aan de vitaliteit en toekomstbestendigheid van het Beeselse verenigingsleven?"*.

3. Uitgangssituatie

Het bestaande beleid ten aanzien van de stimulering van het lokale verenigingsleven vormt de uitgangssituatie voor het onderzoek, de conclusies en aanbevelingen.

4. Rol gemeente

Niet van toepassing

5. Toelichting

Het bijgevoegde onderzoeksrapport bevat een inhoudelijke toelichting op het uitgevoerde onderzoek en de beantwoording van de centrale onderzoeksvraag, inclusief conclusies en aanbevelingen aan de raad.

6. Visie Blij in Beesel

De gemeente Beesel is volgens de strategische visie Blij in Beesel, een actieve en gezellige gemeenschap met veel verschillende activiteiten en evenementen. In 2017 heeft de gemeenteraad de visie omarmd. Een visie die nadrukkelijk van de gemeenschap is: de visie geeft het (toekomst)beeld van de inwoners over Beesel weer. Als gemeente wordt deze visie gebruikt als leidraad in het dagelijks werk. Voor ons onderzoek is de visie 'Blij in Beesel' dan ook een basisdocument.

Vitaliteit van de verenigingen is niet apart opgenomen in deze visie, maar vormt de basis of is randvoorwaardelijk voor dit beleid. Een voorbeeld hiervan is dat verenigingen op het gebied van sport en cultuur een belangrijke rol spelen als 'kloppend hart van de gemeenschap'. De gemeente Beesel hecht dan ook veel aan samenhang binnen de gemeente. Vanwege dit belang zijn verenigingen dan ook een belangrijke partner voor de gemeente voor het realiseren van haar beleidsdoelstellingen. In de visie 'Blij in Beesel' wordt vooral de rol en het belang genoemd van verenigingen. Het is evident dat zij een prominente rol vervullen binnen deze visie.

7. Toegankelijkheid

Het verenigingsleven vormt een belangrijk sociaal-maatschappelijk netwerk in de gemeente. Behalve dat deelname in een vereniging een ontspannende activiteit kan zijn, is ook de sociale context relevant. Deelname aan een vereniging wordt breed gestimuleerd en drempels worden daarbij zoveel mogelijk beperkt of verlaagd. Dit gebeurt bijvoorbeeld door middel van subsidies aan de verenigingen om lidmaatschapsbijdragen te beperken, of met specifieke financiële tegemoetkomingen in de vorm van minimaregelingen.

8. Duurzaamheid

In het kader van de verduurzaming van accommodaties van lokale verenigingen, zijn er door de gemeente de afgelopen jaren diverse leningen verstrekt op basis van de Verordening stimuleringslening Duurzaamheidsmaatregelen accommodaties. Hiermee heeft de gemeente deze verenigingen gestimuleerd tot het nemen van maatregelen ten behoeve van (onder andere) hun toekomstbestendigheid.

Bijlagen

- Onderzoeksrapport 'Vitale verenigingen', doel of middel? (Een onderzoek naar de stimulering van het verenigingsleven in de gemeente Beesel;
- Infographic rekenkameronderzoek 'Vitale verenigingen'.